

NÁVRAT NA OSTROV LŽÍ

MICHEL
BUSSI

motto thriller

Návrat na ostrov lží

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Michel Bussi

Návrat na ostrov lží – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MICHEL
BUSSI

NÁVRAT NA
OSTROV LŽÍ

Praha 2020

Přeložila Dana Melanová

Předmluva autora

Od vybájených představ k zázraku . . .

Návrat na ostrov lží je jeden z mých prvních románů. Měl jsem načrtnutou dějovou osnovu a postavy této knihy dávno předtím, než mi vyšla první kniha *Omaha Crimes*. A pokud se ponořím ještě hlouběji do své paměti, je *Návrat na ostrov lží* určitě první příběh, který jsem vymyslel.

Zrodil se z prosté zkušenosti, jakou jste možná rovněž zažili: potkáte nějakou osobu a na vteřinu máte dojem, že ji poznáváte..., než se začnete cítit hloupě a uvědomíte si nezvratnou skutečnost: ta osoba zemřela a vy to dobře víte. Vaše představivost byla rychlejší než váš rozum. Tahle postava, stín, ten hlas, smích přece nemůžou patřit vašemu dědečkovi, příteli z dětství, vaší bývalé sousedce.

Tento román se zrodil právě z takového matoucího pocitu.

Když jsem přepracovával *Návrat na ostrov lží* po více než deseti letech od napsání jeho první verze, uvědomil jsem si, kolik tento román obsahuje témat, která se objevují v mých dalších knihách: samozřejmě je tu hledání identity, rodinný původ, dospívání, ale také manipulace a věčně přítomné ira-

cionálno, které se nakonec logicky vysvětlí. Je tu rovněž záliba v zavřených dveřích, ostrovech, labyrintu, který je třeba prozkoumat, ale z něhož se nedá uniknout a jehož útroby skrývají kořeny ukryté a posléze objevené identity.

Kromě propracování zápletky mi dal tento román rovněž příležitost, abych načrtl celou galerii postav více či méně vedlejších, které však vnášejí do románu svoji špetku fantazie, humoru, nějaký posun... A tak chovám značnou náklonnost k Delpechovi, Claře, Madize, Armandovi...

Jako ve většině svých knih, aspoň v těch prvních, i v *Návratu na ostrov lží* si pohrávám s historií, symbolizovanou zde Mazarinovým pokladem: hrdinové se vydají hledat poklad, mají zašifrovanou mapu, ztrácejí se v podzemních chodbách... V tomto smyslu se může *Návrat na ostrov lží* jevit jako román úvodní, vzorový, hravý. Přesto ho považuju za svůj nejosobnější román. Líbí se mi, s jakou elegancí zastírá krutost a vážnost zoufalého osudu dospívajícího hrdiny Colina, který nemůže důvěřovat žádnému dospělému v té neustále se obnovující hře na stopování.

Román *Návrat na ostrov lží* vyšel poprvé v roce 2009 v několikatisícovém nákladu a během let byl zcela rozprodán. Při příležitosti jeho reedice jsem udělal nejen formální korektury, ale trochu jsem knihu přepsal. Hlavně jsem chtěl v textu provést jednu zásadní změnu: v prvním vydání pátral Colin se dvěma kamarády. Veselá parta tří chlapců mi však s odstupem času příliš připomínala má mladá léta na letních táborech, byla příliš ovlivněná dětskou četbou.

Zjevně tu chyběla ženská osobnost, jež by Colina doprovázela. Už léta jsem nosil v hlavě nápad na Madihu – přidal jsem ji do příběhu, aby spolu s Armandem a Colinem tvořila mnohem zajímavější trojúhelník. Udělal jsem dobře? Ti, kteří četli obě verze, mi to povědí.

Mám moc rád lehkost tohoto příběhu s příšerně matoucí zápletkou. Líbí se mi, že je možná ještě hůř zařaditelný než mé

ostatní romány a že se stane knihou mezigenerační, která citlivostí a krutostí zaujme mladé i dospělé čtenáře.

Pokud je to můj nejosobnější román, je rovněž doposud jediný, který se odehrává na smyšleném místě. Lze v tom spatřovat paradox?

Není daleko od vybájených představ k zázračnému rozuzlení. V žádné jiné knize jsem se neodpoutal tak moc od skutečnosti. Bez ní by další romány nemohly existovat.

Mému otci

1

Konec

neděle 20. srpna 2000, 2.51
ostrov Mornesey

Světlo z majáku Spoutaných zaplaví špinavou místnost jako prudké slunce. Sotva na vteřinu. Potom opět zavládne tma, jen mizerně zaháněná světlem lamp na zdech, které je skoro šedivé vinou dusivého prachu, jako by se v chabých světelných paprscích hemžily tisícovky hmyzu.

Umřu tady, v téhle odporné dekoraci.

Už je to jisté.

Trápí mě ještě poslední otázka: odváží se mě mučit, než se mnou skoncuji? Kam až budou schopni zajít, aby ze mě dostali informace? Aby otevřeli zející rány? Aby se prohrabali mým tělem a vyrvali z něj vzpomínky, po nichž prahnou?

Znásilňovači paměti.

Všechno je jasné. Znovu jsem před několika minutami složil puzzle. Všechny dílky do sebe zapadají. Jasně si všechno vybavuju.

Do jaké míry si to uvědomili?

Naprosté ticho. Žádný hluk nepronikne z ostrova Mornesey skrze silné kamenné zdi. Slyším jenom pomalý dech katů. Jsou čtyři. Tři muži a jedna žena. Jsou dospělí a podle vši lo-

giky bych jim měl slepě důvěřovat. Ostatně přesně to jsem poměrně dlouho dělal.

Bohužel.

Hlaveň revolveru jednoho z nich na mě pořád míří. Zbylí tři nehybně stojí u špinavých zdí, rozeznávám jenom jejich stíny. Jak dlouho budou ještě čekat, než mě zabijou?

Stejně jako já vědí, že se na Mornesey vylodily desítky policajtů, kteří mě hledají a jdou po nich. Policisté už jistě začali prohledávat podzemí, nekonečné chodby, jimiž jsou prošíkovány útroby ostrova. Celé území je metodicky prozkoumáváno, je to obří hon. Přesto nemají šanci nás objevit. Aspoň ne včas. Všechny východy byly pečlivě uzavřeny. Všechno bylo už dávno pečlivě připravené. Moji kati neponechali nic náhodě.

Jaká naděje mi zbývá?

Dokonce žádná lahev v moři. Jenom několik kousků červeného krepového papíru, rozesetých před několika hodinami, a teď určité ztracených, neschopných odolávat větru vanoucímu z La Manche. Taký několik drahých bytostí, jediných, kterým ještě důvěřuju. Třeba se dovtípí a najdou mě.

Možná...

Znovu světlo majáku. Jako záblesk. Oslní mě bílá záře. Bez soucitu se na mě upírají oči tří smrtelně bílých obličejů mých trýznitelů, připomínajících obludné kreatury z mořských hlubin, které nikdy nespátřily světlo. Jen ona se bezvládně choulí u krbu a odvrací pohled.

Zaleskne se střep rozbité lahve, moje poslední směšná zbraň, která leží tři metry od mých nohou.

Umřu.

Neušetří mě. Vím toho až moc. Upřeně jsem se zadíval na jejich obličej, na jejich skutečné obličej. Všechno se to stalo tak rychle, za necelé čtyři dny. Před čtyřmi dny jsem měl úplně jiné starosti. Směšné.

Byl jsem jenom puberták mezi jinými pubertáky.

Obyčejný.

Není snadné přepsat vlastní myšlenky a pocity, jak se v těch několika dnech vyvíjely, to závratné sklouznutí k nadpřirozenu, hodinu po hodině, minutu po minutě. Není snadné ani vyličit myšlenky a pocity ostatních účastníků těchto událostí: Simona Casanovy, Madi a Armanda.

Přesto se o to pokusím.

Před čtyřmi dny

2

Prkno

středa 16. srpna 2000, 13.51
silnice z citadely, ostrov Mornesey

Vězeňský vůz opustil trajekt z pevniny na ostrov Mornesey a jel podél moře asi kilometr směrem k Mazarinově věznici. Jérémy závistivě pozoroval stovky plachetnic, které klouzaly po vodě La Manche, skoro ucpávaly vjezd do průplavu oddělujícího ostrov od pevniny. Malé dětské oranžové plachetnice Optimist v řadě za sebou bojovaly proti posledním vlnám z trajektu. Mezi surfaři se proplétalo několik mořských kajáků.

Polovina srpna, pomyslel si Jérémy, a průplav v Mornesey vypadá jako dálnice.

No co... Navzdory návalu připomínajícímu dopravní špičce by byl Jérémy rád na místě týpků v neoprenové kombiněze, kteří na prknech kloužou po vlnách rychlostí přes dvacet uzlů.

Už jenom dvě hodiny, utěšoval se Jérémy. Za dvě hodiny pověsí klíče Mazarinovy věznice na hřebík, uniformu na ramínko a bouchačku do zbrojnice. Civil! Sbohem anglo-normanské ostrovy. Obuje si espadrilky a kytkované šortky a vyrazí směrem k Azurovému pobřeží, Giens a Hyères.

Gildas vedle něj opatrně řídil. Třicet let ve službě, několik tisícovek pendlů mezi věznicí na ostrově Mornesey a soudem v Granville..., znal nazpaměť jízdní řád trajektů i fronty na nábřeží.

Jérémy se otočil a mrknul se dozadu do antona. Proti sobě tam seděli dva věžňové s pouty na rukách. Klidně. Hlídal zejména chlapa nalevo, Jonase Nowakoského. Netečného, mohutného. Opakované loupeže. Střelba zblízka na policisty. Ještě si musí odkroutit sedm let. Nebezpečný vězeň. Ten druhý proti němu byl jiná liga. Jeana-Louise Valerina odsoudili za zpronevěru: osobní obohacování na veřejných zakázkách. Úředník, který měl moc velké oči. Měl by být propuštěn na svobodu za dva měsíce a něco a bylo v jeho zájmu, aby sekal dobrotu.

Anton jel podél zdi morneseyského hřbitova. Bylo krátce po poledni a silnice vedoucí k věznicí byla skoro prázdná. Hodina siesty!

Den bude ještě dlouhý, pomyslel si Jérémy. Jakmile mu skončí pracovní doba, musí sebou hodit. Připevnit zahrádku na Opel Astra, prkno... a autosedačku. Bude to první dovolená s půlroční dcerkou Léou.

Jérémy se zašklebil. Čeká ho vyjednávání. Znovu a znovu to bude opakovat Lydii, až odmítne hrát si na pláži na Penelopu. Ne, prkno pro něj není jen zábava, sport, koníček. Dokonce to není ani vášeň. Je to pokračování jeho samotného. Smysl života. Životní nutnost. Stejně jako voda, slunce a kyslík. Snášel své podělané povolání vězeňského dozorce, noční služby a pohotovosti jen proto, že mu poskytovalo dost času, aby mohl vyjet na moře a klouzat se po vodě. Takové to bylo! Ryzí živočišná potřeba.

Napůl ryba, napůl pták.

Lydie ho vyslechne. Sice ho zase nepochopí, ale smíří se s tím a jako vždycky se bude jen tvářit.

Anton na místě zastavil a probudil Jérémyho ze snění.

„Krucinál!“ zařval Gildas. „Co to vyvádíš?“

Jérémy se bleskově otočil. Jonas Nowakoski se vzadu ve voze kroutil v prudkých křečích. Dusil se a z úst mu až k nohám vytékala bílá pěna.

Gildas jen tak halabala zaparkoval vůz. Jérémy odjistil svůj Sig Sauer a vystoupil z vozu. Gildas šel za ním.

Jérémy obezřetně otevřel zadní dveře. Jonas Nowakoski byl nebezpečný a vynalézavý vězeň, schopný dokonale předstírat záchvat, aby uprchl. Gildas zamířil pistolí. Jérémy cítil, jak mu stoupá tlak a zrychluje se pulz, jako když na prkně překročil rychlost pětaticet uzlů a tělo měl napumpované adrenalinem.

Jonas Nowakoski řval bolestí. Jérémy se k němu sklonil, zatímco Gildas zůstal venku a stále mířil zbraní na tělo zmítající se v křeči. Určitě epileptický záchvat. U vězňů se to stávalo poměrně často. Jen se mu nesmí nic stát, než dorazí lékař.

„Vezmi deku,“ vyzval Jérémy kolegu. „Za sedadlem. Ale pořád na něj miř.“

Gildas nastoupil do antona a dával pozor, aby zachoval vzdálenost od Nowakoského, zkrouceného bolestí. Volnou rukou uchopil hnědou příkrývku.

Okamžik nato Gildas inkasoval zezadu nečekanou prudkou ránu. Jako by mu přerazili hřbet.

Zhroutil se v předklonu. Měl zlomená žebra.

Zbraň mu vyklouzla z ruky. Jen si v pádu stačil všimnout, jak Nowakoski vyskočil na nohy a oběma spoutanýma rukama chytil Jérémyho za pravé zápěstí.

Za ruku, v níž Jérémy svíral revolver.

Oba muži se váleli na podlaze auta, tvořili už jen hemžící se změť. Gildas sevřel ruce. Musí se zvednout. Musí se otočit.

Musí se plazit, nedá se nic dělat.

Musí pomoci kolegovi. Sig Sauer byl tady, ležel na zemi dva metry před ním.

Zapomenout na bolest, na potlučená záda, na zlomené kosti. Natáhnout ruku, několik centimetrů...

Podrážka mu rozdrtila články prstů. Stín se shýbl a sebral revolver.

„Střílej, krucinál!“ zařval Nowakoski. „Střílej, Valerino. Sundej je!“

Jean-Louis Valerino stál jako jediný na nohou vzadu ve voze a ve spoutaných rukou svíral revolver.

„Střílej, sráči!“ ječel znovu Nowakoski.

Vězeň se snažil znehybnit Jérémyho. Jejich čtyři ruce se rvaly o druhý revolver. Valerino mířil střídavě na oba policisty. Tvář měl zbrocenou potem. Hlas se mu trásl.

„Klíčky od pout. Rychle. Jinak ho poslechnu. Přísahám.“

Gildas neodpověděl, soustředil se na to, aby neomdlel. Jérémy stále odolával a nepouštěl zbraň. Nowakoski na něm ležel.

„Zab ho, do prdele!“ hulákal lupič.

Valerino nevystřelil. Chvěl se, jako by mu události přerůstaly přes hlavu.

„Debile!“ ječel Nowakoski.

Otevřel ústa, vteřinu počkal a pak se zakousl Jérémymu do zápěstí. Vytryskla krev a Jérémy zaječel bolestí. Dlaň povolila a zbraň mu vyklouzla. Nowakoski se zvedl a uchopil revolver. Couvl dva metry, Valerinovi už nevěnoval jediný pohled.

Zase měl věci pod kontrolou.

„Klíčky od pout! Fofrem. Máte tři vteřiny.“

Jérémy se držel za zraněné zápěstí, aby zastavil krvácení.

„Jsi na ostrově! Mornesey. Pětkrát tři kilometry. Kam chceš jít?“ odsekl.

„Jedna!“

Jérémy stočil pohled k Valerinovi. Prosebný. Tenhle chlápek by se nechal zpracovat. Chybí mu dva měsíce do propuštění, může všechno ztratit. Úplně všechno. Nowakoski se ho zbaví, jakmile ho nebude potřebovat. Jak mu to má naznačit? Valerino před ním uhýbal očima.

„Dvě.“

Co se dá dělat. Jeho problém.

„Vězení je kilometr odtud!“ zařval Jérémy. „Za pár minut všechno obklíčí poldové. Nemáte šanci...“

„Tři!“

Jonas Nowakoski klidně zamířil na Jérémyho nohu a vystřelil. Kulka prošla pravým stehnem, Jérémy chtěl mluvit, nadávat, naznačit gesto, ale bolest ho přibila k zemi.

„OK, OK!“ ozval se z vozu Gildasův rozechvělý hlas.

Policista podával dva klíče.

„Tady jsou. Ale ještě se uvidíme.“

Valerino se v panice vrhl na klíče.

„Musíme zmizet, Nowakoski. Neměls střílet. Přivolal jsi fízly! Teď se na nás vrhnou.“

Jonas Nowakoski zůstával překvapivě uvolněný. Únik mu patrně připomínal adrenalin loupeží, odpočítávání před prvními sirénami, majáčky, útoky se zbraní v ruce. Natáhl zápěstí, aby ho mohl Valerino osvobodit.

Jérémyho hlava se svezla na stranu. Byl v bezvědomí.

Na pohled.

Jenom ruka se ještě hýbala, pomaloučku klouzala podél jeho zdravé nohy. Gildas si toho všiml, věděl, že Jérémy skrývá nad kotníkem dýku. Pro případ, že by došlo k zápasu těla na tělo. Něco takového se občas v chodbách věznice stávalo. Co hodlá ten pitomec Jérémy dělat s nožem proti dvěma ozbrojeným chlapům? Chce si hrát na hrdinu? Když je nechají jít, zůstanou naživu. Stejně uprchlíky do večera chytanou.

Dvoje pouta spadla na podlahu vozu. Jean-Louis Valerino zatahal Jonase Nowakoského za rukáv.

„Padáme.“

Nowakoski couvl a nedůvěřivě se pootočil.

Jérémyho ruka sklouzla ještě trochu níž a sevřela rukojeť dýky. Jestli zasáhne Nowakoského, Valerino nic neudělá. Nevystřelí. Vzdá se. Nowakoski je vlastně sám. Jérémymu stačí, když se mu podaří zabodnout dýku mezi lopatky toho syčáka, jakmile se k němu otočí zády.

Nowakoski udělal ještě krok, pomalu se napřímil a nadechl se vzduchu svobody.

Ted!

Navzdory bolesti se Jérémy skokem vymrštil a jeho paže prořízla vzduch.

Příliš rychle.

Ozval se protivný zvuk mačkaného plechu, jak nůž narázil do zavřených dveří vězeňského vozu. O dvacet centimetrů minul lupičovo rameno. Dýka dopadla na zem a roztočila se jako poblázněná buzola.

„Game over,“ zamumlal Nowakoski.

Znovu zamířil na Jérémyho.

Policista věděl, že umře, takhle hloupě, v devěťadvaceti letech, už nikdy neuvidí Lydii, opustí ji, bude sama vychovávat šestiměsíční Léu. Pro své dítě nebude ani vzpomínkou, jenom neznámou tváří na fotografii.

Hlaveň revolveru klesla níž.

Jonas Nowakoski měl na trajektu dost času, aby pozoroval Jérémyho pohled ztracený v plachtách na oceánu.

Dvakrát vystřelil. Jedna devítimilimetrová kulka prošla policistovým levým kolenem, druhá pravým. Jérémyho bolestné zařvání muselo být slyšet až v pevnosti.

Ještě než Jérémy ztratil vědomí, pochopil, že nohy už ho nikdy neunesou. Možná se jednoho dne s velkým utrpením dokáže zachytit, zavěsit, zvednout se.

Ale už nikdy nezažije opojení z klouzání po vlnách.

Už nikdy nebude ani ryba, ani pták.

Navždycky invalida.

3

Návrat na Mornesey

středa 16. srpna 2000, 14.00
přístaviště v Saint-Argan, ostrov Mornesey

Polední srpnové slunce zaplavovalo malé přístaviště v Saint-Argan. Pěkně schovaný za hrází jsem věděl své. Bylo mi jasné, že jakmile vystrčím hlavu, uhodí mě do tváře potměšilý vítr. A když v otevřeném terénu zamírím k molu, zmrazí mi ten pitomý vítr kosti v těle.

A to nemluvím o teplotě vody...

Sotva osmnáct stupňů.

Klepal jsem se jenom při tom pomyšlení. Plachtění je sport pro šílence. A provozovat ho v La Manche je mučení, dokonce i v srpnu. Armand sedící vedle mě si myslel totéž. A tak jsme se spolu schovávali za hrází, šmírovali terasu hotelu s restaurací Velký kormorán naproti a opálené nohy pod sukněmi, které vítr z La Manche zvedal, jako by se omlouval za to, že je nám zima.

„Osmdesát!“ prohodil Armand. „Jedenáct hodin.“

„Cože? A kde?“

Obrátil jsem se udaným směrem. Nic!

Armand se rozřehtal.

„Falešnej poplach. Umíš si představit holku, která se prochází po přístavu s kozama venku?“

„To nikdy nemůžeš vědět,“ odpověděl jsem ne zrovna přesvědčeně.

Každopádně by ji Armand neměl vidět první. V té malé hloupé hře, do níž jsme se pustili před deseti dny, jsem vedl 84 : 79. Děťinská hra. První, kdo uvidí holku v monokinách, má bod! Stačilo víceméně diskrétně označit směr: 85, 9 hodin, 80, 11 hodin...

Nespouštěl jsem pohled z terasy Velkého kormorána, ale stejně jsem moc nedoufal, že si vylepším skóre.

Blběj lamanšskej vítr!

Bylo nás osmnáct. Osmnáct pubertáků z tábora mrzlo za hrází a čekalo, až se uráčí objevit náš instruktor plachtění.

14.05

Yoyo má zpoždění... Jako obvykle!

Za tři minuty konečně vyšel Yoyo ze školy jachtingu v doprovodu Stéphanie a jejích nezaměnitelných červených plavek à la *Pobřežní hlídka*. Když Armand uviděl Stéphanii v plavkách, byl úplně bez sebe. Začal pokřikovat něco ve smyslu: „Hej, Pamela, sem, rychle, topím se!“

Stéphanie se na něj pouze pohoršeně podívala. Svým zjevem světové šampionky v kraulu drtila srdce všem klukům v táboře. Skoro všem. Mně ne. Na můj vkus byla moc sportovní. Ne dost ženská. Hrozny byly kyselé, protože jsem musel uznat, že Stéphanie je vážně parádní kočka. Ale v partě mi dodávalo na zajímavosti, když jsem říkal, že proti týhle jsem očkovaný. Něco ve stylu: Steph? No, nic moc... není to můj typ... I když jsem nikoho nezmátl.

Na Mornesey se o nás starali tři dospělí. Hlavní vedoucí tábora otec Duval a dva instruktoři Stéphanie a Yoyo. Neustále jsme debatovali o jedné zásadní věci: chodí spolu Yoyo a Stéphanie? Zabývali jsme se tím už deset dní. Patřil jsem k menšině v táboře, která tvrdila, že ne.

Yoyo nasadil zářivý úsměv opáleného pablba a prohodil směrem ke skupině: „Tak jdeme na to, mládeži, dneska bude-

me probírat zkracování lodního lana na levoboku a na pravoboku.“

Armand za hrází se zvedl a pronesl hodně nahlas: „A když už to umíme, můžeme zůstat v přístavu a lovit holky?“

Ti, kdo už viděli Armanda, jak bojuje se svou čtyřístadvacítkou, se mohli jediné smát. Nikdo ze sedmnáctiletých si to neodpustil. Armandovi bylo patnáct, ale vypadal sotva na dva náct. Dvě chlupaté nožičky plavaly v moc širokých kraťasech. Bílé tělo s červenými skvrnami. Samozřejmě brýle na velké ošklivé hlavě. Yoyo zareagoval se smíchem. Měl Armanda rád. Přiblížil se k tomu skrčkovi, podíval se na něj z výše svého metru osmdesát a prohlásil předstíraně vážným tónem: „Tady je můj revír! Jestli chceš lovit holky v přístavišti, musíš mě požádat o povolení.“

Yoyo byl pyšný na účinek svých slov a začal rozdávat plachty. Armand se jen nerad zvedl se slovy: „Tak to máme dobrý, chlapi...! To jsou teda všechny holky v přístavu tím pádem ještě panny!“

Parta se rozchechtala. Stéphanie jako první. Pozoroval jsem ji, zjevně ocenila způsob, jakým neškodný ňafálek Yoyovi odpověděl. Instruktor plachtění se znovu zahleděl Armandovi do očí.

„Hele, ty chcípáku... Až budeš na moři..., utopím tě!“

Pošťuchování skončilo. Yoyo už všem rozdělil plachty. Do stal jsem tu svoji.

Hotový galeje!

Byla přinejmenším dvakrát větší než já. Jak jsem předpokládal, ten protivný vítr byl ledový. Jakmile jsme vykročili zpoza hráze opřel se do vlhké plachty a přilepil mi ji na nahou kůži.

Peklo!

Namáhavě jsem šel kupředu. Při každém kroku se mi zdálo, že uletím. Nechtěl jsem nést plachtu moc nahoře, a tak spodek stěžně drncal po dlažbě přístaviště. Stéphanie-Pamela na

mě vrhla pohled špatně naladěné zápasnice ve volném stylu, který znamenal: Kruci, dávej bacha na stěžeň!

Stačilo jednoduše chopit se přidělené plachty, vyjít z přístaviště, projít prostředkem parkoviště, a pokud možno se vyhnout autům, pak sestoupit na molo, vlézt do lodě a moc si nezmáčet kecky.

Kalvárie!

A takhle to šlo každý den. A jako každý den jsem byl mezi posledními. Za mnou už šel jenom Armand. A Yoyo jako poslední, aby nás kopal do zadku.

Podělaný prázdniny!

Nedával jsem pozor a stěžeň se zachytil o zpětné zrcátko bavoráka zaparkovaného přede mnou. Yoyo zanađával.

„Dávej bacha, krucinál!“

Pokračoval jsem a zdolal parkoviště. Směr studená voda v přístavu, šplouchající v odporném písku. Za plachtou už jsem neviděl nic. Madiha dostala ránu do zad a zařvala. Madiha byla rebelka skupiny, holka z děcáku, v každém táboře se vyskytne aspoň jedna taková, co si vytváří vlastní pravidla a je schopná vytáhnout vyskakovací kudlu, když dostane ráhnem ránu do ramene. Velká. Odhodlaná. Typ, co si uklidňuje nervy provozováním capoeiry.

Jiná váhová kategorie než já.

„Promiň, Madi...“

Madiha se na mě podívala jako na sebevražedného komára, který jí poletuje pod nosem, a ona se rozhoduje, jestli ho rozmáčkne. Nakonec se raději vzdálila.

Směr zakotvená čtyřstadvacítka, která se v jednom kuse pohupuje. Snažil jsem se udržet pokud možno značnou vzdálenost mezi pískem a lodním zábradlím, ale stejně mi kecka sklouzla do vody a roztrásl jsem se zimou až k šíji.

A tohle provozuju už deset dní.

Vybral jsem si to peklo sám a dobrovolně.

Úplně dobrovolně!

Na moři se vítr trochu uklidnil. V záchranných vestách nám bylo skoro horko. Jako vždycky jsem byl s Armandem ve čtyřicetadvacítce sám. On ležel vzadu v lodi, spal a snil o svém osmdesátém páru prsou nebo o tom, jak Stéphanii dává dýchání z úst do úst, nebo nevím o čem. Armand už to dávno vzdal, věděl, že se nikdy nenaučí kormidlovat loď, zjišťovat, odkud vane vítr, napínat plachtu, že zkrátka nikdy nepronikne do základů jachtinku. Bylo až neuvěřitelné pozorovat, jak je Armand, bezpochyby nejinteligentnější kluk z celé skupiny, neschopný pochopit úplně základy plavby. Nejméně desetkrát dostal do hlavy ráhmem a nikdy nezaznamenal směr větru. Vlastně mu to bylo úplně fuk. Rodiče ho sem poslali za trest po nějakém průšvih. Armand ale nepatřil mezi kluky, co vyvádějí blbosti, spíš to byl premiant. Záhada!

Jen tak lehce jsem přidržel kormidlo, aby to vypadalo, že mám zájem, když Yoyo a Stéphanie projížděli kolem ve svém zodiacu. Yoyo a Stéphanie se totiž obešli bez plachty a udíleli rady od plachetnice k plachetnici ze svého nafukovacího motorového člunu. Teoreticky jsme se měli účastnit závodů na čas mezi oranžovými a žlutými bójkami. Už dávno jsme s Armandem na tyhle závody rezignovali. Yoyo se s tím smířil, jenom Stéphanie se ještě trochu snažila. Vypnula motor a pobuzovala nás.

„Dokážete to! Nejste přece o nic horší než ostatní. Vaši rodiče zaplatili, abyste se naučili...“

Naznačil jsem zoufalý úsměv. Armand sotva otevřel oko.

„Nech to plavat, Steph,“ přerušil ji Yoyo. „Jsou to kopyta, nemají zájem!“

To máš teda pravdu, Yoyo, pomyslel jsem si. Nech to plavat, Steph. Moji rodiče kašlou na to, jestli umím nebo neumím napnout plachtu.

Tam, kde jsou.

Motorový člun zase odjel ke snaživějším adeptům plachtění.

Šplouchání vody mě uklábávalo, navíc nesměle svítilo

slunce. Armand vedle mě spal. Ostatní plachetnice blbů z tábora pluly daleko, hodně daleko. Bylo mi fajn. Poprvé po hodně dlouhé době.

Byl jsem sám.

Konečně.

Proč tu vlastně trčím?

Znovu jsem v duchu viděl propagační katalog prázdninových táborů, který v únoru přinesl pošťák. Vrhł jsem se na něj. Thierry a Brigitte mi nedali na vybranou: „Letos v létě odjedeš! Abys kolem sebe měl lidi svého věku!“

Jasně. Začínali mě mít dost a chtěli se mě zbavit. I když jsem je neotravoval. Spíš jsem byl zticha, většinu času zavřený ve svém pokoji. Stačila mi knížka nebo dálkový ovladač a celé hodiny o mně nevěděli. Když o tom tak uvažuju, určitě právě tohle jim vadilo nejvíc. Nedostatek komunikace. Bylo to čím dál zjevnější. Měl jsem to na háku. Nakonec to nebyla moje vina. V můj prospěch mluvily polehčující okolnosti. A hlavně jsem jim nic nedlužil! Ale všechny výmluvy na světě na tom nic nezměnily: letní tábor, s tím nehnu... Popravdě řečeno mi to docela vyhovovalo. S Thierryem a Brigitte jsme v létě skoro nikam nejezdili. Léto spíš znamenalo televize-knížky-internet. I pro takové vyhraněné samotáře jako já se zdály letní měsíce poněkud dlouhé.

A tak jsem se toho únorového večera po návratu z lycea do domku na předměstí zabral do katalogu letních táborů. Byl to celostátní, docela tlustý katalog. Rychle jsem listoval a přeskočil to nejhorší: putovní tábory po kaňonech, jezdecké, turistické, čtyřkolkové, plachtařské... Zastavil jsem se u toho nejlepššího: tábory s aktivitami – divadlo, film, audiovizuální techniky, cirkus, dokonce společenské hry.

V něco takového jsem ani nedoufal!

Založil jsem si jednu stránku v katalogu. Společenské hry ve středověkém hradu v Auvergne. Slintal jsem už dopředu. Tohle všechno jsem miloval. A pak mi padl zrak na tu pito-

mou stránku 37: sedmnáct dní v táboře s výukou jachtingu na moři. Na ostrově Mornesey. Nejslunečnějším z normanských ostrovů, říkalo se v brožuře. Certifikovaní instruktoři. Pod vedením otce Duvala. Pětadvacet let praxe. Ubytování pod stanem. Účast na kolektivním životě. Celodenní hry. Každé odpoledne plachtění po kanálu La Manche.

Katalog mi málem vypadl z rukou.

Četl jsem program: plachetnice a společenské vyžití. Tahle slova ke mně promluvila. Chytila mě za srdce.

Nenechám si to ujít. Tam musím být.

Mornesey!

Moje minulost. Moje dějiny.

Moje nedokončené dějiny.

Neměl jsem radši hodit ten katalog do popelnice? Neměl jsem vytrhat stránku po stránce a všechno spálit ve strýcově popelníku?

Kdybych tak dopředu věděl, že když si vyberu tenhle tábor, otevřu dobrovolně dveře víru lží? Prudké bouři, která v několika dnech odnese všechny moje jistoty, od těch nejbezvýznamnějších po ty nejdůvěrnější.

I kdybych si to ale uměl představit, i kdybych to předvídal, i kdybych pochopil to nejhorší, asi bych jednal stejně.

Protože jsem musel znát pravdu. I tu nejmín příjemnou. Nepřijatelnou.

4

Jízdní policie

středa 16. srpna 2000, 14.48
cesta z opatství svatého Antonína, ostrov Mornesey

Simon Casanova, čerstvý absolvent, získal na ostrově Mornesey uchvacující místo úředníka, jehož radnice pověřila zajišťováním bezpečnosti na veřejných komunikacích. V pětadvaceti letech prožíval zprvu nadšení, že našel místo v Normandii, na břehu moře během turistické sezony v plném proudu, i když nebylo zrovna z oboru, který vystudoval: veřejné právo.

Nahradil většinu zaměstnanců městského úřadu, kteří odjeli na dovolenou. Byl na radnici skoro sám a jeho poslání bylo prosté: zajistit bezpečnost pro turisty, kteří na ostrově trávili dovolenou. Aby mohl tenhle úkol lépe vykonávat, dostal dokonce skvělého pomocníka, nádherné rubínově červené terénní kolo, v barvách radnice Saint-Argan, hlavního města ostrova Mornesey. Jízdní policie po normansku! Simon šlapal do pedálů a po pěšinách na ostrově pronásledoval všechny nepřístojnosti: psy bez vodítka, kola na pláži, bruslaře na pěších zónách Saint-Argan, skútry na cyklostezkách.

Prevence, zásah, vyjednávání.

Simon Casanova neměl vlastně žádnou policejní pravomoc. Tohle zaměstnání ho sice nenaplnovalo, ale aspoň se mohl se-

tkávat s turisty, ačkoli se na červeném terénním kole navzdory svému metru osmdesát, bronzovým svalům a nakrátko ostříhaným světlým vlasům cítil trapně. Na ostrově potkával většinou rodiny, prarodiče doprovázející vnoučata, ale ne krásné dívky, ty většinou přes den neopouštěly pláž. Musel čekat do večera, až bude mít po službě, pak se teprve s nimi mohl bavit. Nikdy dívkám nepřiznával dvě věci: zaprvé zamlčoval příjmení Casanova, s kterým bylo dost těžké žít.

Každý nese svůj kříž!

Zadruhé tajil své zaměstnání: stážista na radnici, který má hrůzu ze psů, co vykonávají potřebu tam, kde je to zakázané. Spíš mával svými úspěšnými studii: absolvent s vyznamenáním, specialista na veřejné právo.

Co bude dělat potom?

Váhal. Advokacii? Policejního komisaře? Soudce? Nehodlal se příliš zamýšlet nad chronickou nezaměstnaností absolventů vysokých škol, přestože zrovna jeho obor tím velmi trpěl.

Simon byl trpělivý, a tak se mu podařilo přivést si pár dívek na prázdninách do garsoniéry přímo nad Velkým kormoránem v přístavu, ale musel si přiznat jedno: lásku svého života nenajde mezi miss kempů na ostrově Mornesey. Simon Casanova byl, co se týče citů, náročný.

Navzdory tomu už tři dny randil s dívkou, která pracovala jako průvodkyně ve zříceninách opatství svatého Antonína. Candice. Studentka z Arrasu, hezká blondýnka, pomalu ztrácela lehký pikardský přízvuk a měnila ho za jakési podivné skandinávské nářečí. Při troše štěstí bude mít víc příležitostí ke konverzaci než jiné dívky z kempů. Měl s ní večer schůzku na pláži Rubínové zátoky. Candice se připravovala na zkoušku z historie, ale on spíš doufal, že nezůstanou jenom sedět v měsíčním světle a nebudou spolu probírat život benediktinů nebo ostrovní dědictví po kardinálu Mazarinovi.

Simon měl značné ambice, pokud šlo o studia i o city. Při studiu snadno postupoval stupeň po stupni dál a dál a nikdy

neselhal. Po fyzické stránce patřil ke generaci hladkých a přirozených těl, o to své pečoval, udržoval ho a rád ho vystavoval. Po duševní stránce byl obdařený vzácnou houževnatostí, o níž mnoho jeho blízkých nemělo tušení. Věřil si a čekal na příležitosti, jichž by se mohl chopit. Byl by v tom čert, aby se během dvou letních měsíců nějaké nenaskytly.

Krátce před třetí odpoledne Simon zahradil svým terénním kolem cyklostezku táhnoucí se podél silnice k opatství a dal kázání rodince dovolenkářů, jejichž děti mezi čtvrtým a osmým rokem neměly helmu. Otec se tvářil chápavě, matka neskrývala podráždění a starší sestra obou dětí, velmi roztomilá a velmi opálená, celou dobu klopila oči. Simon hádal, že má pod ofinou dlouhých černých vlasů tmavé oči. Krásná dívka. Určitě se celý den otravuje s rodiči a malými brášky a čeká na večer, až celá svatá rodinka zalehne a ona si zajde s kamarády na pláž k táboráku. Zakazovat tyhle mejdany kvůli útesům a lodím rovněž patřilo k Simonovým povinnostem. Ale pomyšlení na to, že přijede na červeném kole na pláž a bude špehovat mládež při půlnočním koupání, mu až příliš připomínalo četníka ze Saint-Tropez.

V žádném případě!

A tak dál odříkával rodince, jak se mají chovat cyklisté na ostrově, a myšlenkami se toulal někde jinde. Krásná starší sestra pořád klopila oči jako poslušná holčička, ale určitě snila o svém Holanďanovi, se kterým se sejde, jakmile nastane noc. Simon zrovna vypočítával nebezpečí hrozící na pašerácké stezce, mluvil o hrbolech ve skalnaté části ostrova, když mu zavibroval mobil na opasku.

„Omluvte mě.“

Simon se vzdálil několik metrů. Přečetl jméno na displeji: Clara. Sekretářka na radnici. Jediná zaměstnankyně, která ještě nebyla na dovolené, ani ji během léta neodvolali do turistického informačního centra.

„Ano, Claro?“

„Casa? Něco divného se děje u citadely. Na radnici volali turisti.“

V Clařině hlase slyšel paniku.

„Co myslíš tím, něco divného?“

„Moc toho nevědí. Něco jako střelba. Křik. U hřbitova, těsně před věznicí.“

Clara zrovna nepatřila k těm, kdo ztrácejí nervy pro nic za nic. Simon se trochu překotně rozloučil s rodinkou cyklistů, ovšem naposledy se pokusil zachytit pohled krásné dívky.

Panebože, napadlo Simona, když s příjemným přílivem adrenalinu nasedal na své terénní kolo, že by se konečně na ostrově dělo něco zajímavého?

Simonovi trvalo deset minut, než dorazil ke hřbitovu. Všechno vypadalo klidně. Silnice byla skoro prázdná. Ani stopa po střelbě nebo po petardách. Nehybná ještěrka se vyhřívala na šedivé zdi hřbitova a utekla, když si Simon o zeď opřel kolo.

Žádná skupinka poděšených ostrovanů.

Žádný ruch.

Nic.

Vládl tu až moc velký klid. Ticho bylo příliš umělé, jako by ho přikázal kněz, učitel nebo režisér. Jenom vítr vanoucí od moře rozechvíval vysokou trávu na svahu.

Simon Casanova se podíval přímo před sebe směrem k severozápadnímu výběžku ostrova, nejméně navštěvovanému turisticky, kde vlastně stála pouze citadela, už nějakou dobu přeměněná ve vězení.

Tam to vřelo.

Nerozeznal toho moc, jen siluety, hemžící se jako mravenci, kteří ztratili cestičku. Znovu naskočil na kolo a ujel šest set metrů, které ho dělily od věznice.

Obrovská budova osmiúhelníkového tvaru se k němu blížila při každém sešlápnutí pedálu: hradby v nejčistším Vaubanově stylu, jejichž úbočí se lehce svažovala a pokrýval je

jemný, trochu žlutý trávník. Přesná kopie hradeb v Saint-Vaast-la-Hougue nebo v Tatihou. Předě dvěma sty lety se z citadely staly galeje, přestupní stanice pro kriminálníky, které posléze posílali do Guyany, na Réunion nebo do Nové Kaledonie. Po druhé světové válce přeměnili citadelu ve vězení. Stála na vrcholu skalnatého úbočí a z moře byla prakticky nedobytná. Z pevniny chránily vojenskou budovu hluboké, deset metrů široké vodní příkopy, nyní vyschlé, ale vybavené dvojitým ostnatým drátem. Jenom vysoká klenutá brána a betonový most umožňovaly vstup za zeď z kamene, hlíny a železa.

Simonovi zastoupil cestu chlápek v khaki uniformě a se samopalem v ruce, který se víc podobal žoldákovi, co se vrátil z Čadu, než zaměstnanci ministerstva spravedlnosti.

Nenech se vyvést z míry, pomyslel si Simon. Odhodlaně a energicky se představil.

„Městská policie ostrova Mornesey. Občané mě uvědomili...“

Žoldák na něj namířil zbraň. Jeho výstroji nic nechybělo. Nůž podél nohy. Na řemeni nábojový pás. Dalekohled kolem krku. Vysílačka, v níž to praskalo. Simon si všiml asi třicítky vojáků stejného vzezření: po zuby ozbrojené komando vycházelo z pevnosti a městnalo se do džípů. Čtyři muži do vozidla. V každém měl jeden z nich před očima dalekohled, dva další mířili samopaly na neviditelného nepřítele a čtvrtý řídil. Dva džípy už citadelu opustily.

V létě se vězeňští dozorci na ostrově chovali spíš nenápadně. Člověk musel vstát za rozbřesku, aby potkal několik skupinek oholených lebek a svalnatých nohou, jak v potu běží po cyklostezkách.

Clara měla pravdu! Něco se stalo. Hlaveně čadského žoldáka se zaryla přesně na místo, kde měl Simon srdce. Tlouklo jako na poplach.

„Tady nemůžete zůstat, pane,“ řekl stručně voják.

Simon předstíral podráždění.

„Bezpečnost ostrova, jak jsem vám už řekl. Radnice Mornesey!“

Simon sebevědomě ukázal svůj průkaz stážisty. Chlap si pozorně prohlédl kartičku s razítkem radnice, nevypadal zrovna přesvědčeně. Váhal.

Simon už byl netrpělivý.

„Přece tu není zátoka Sviní! Můžu mluvit s vaším nadřízeným?“

Vojákovi se zřejmě ulevilo. Zamumlal cosi nesrozumitelného do vysílačky. V následující minutě se pod klenutou bránou objevil čtyřicátník. Rovný jako stěžeň. Celá jeho osoba kontrastovala s apokalyptickým komandem, které horlivě pobíhalo po nádvoří citadely: petrolejově modrá uniforma, vyleštěná helma s hledím na čele absolventa vysoké školy pro státní zaměstnance, orlí pohled, který by určitě na obzoru bez problémů vyslídil periskop nepřátelské ponorky.

Důkladně si prohlédl Simonův průkaz. Nakonec mu ho vrátil se spikleneckým úsměvem.

„Poručík Dullin. Děkuju, že jste se dostavil, pane Casanovo. Ale znepokojoval jste se zbytečně. Všechno je v pořádku. Rutina.“

Rutina?

Tak to se podívejme!

5

Sirotek

středa 16. srpna 2000, 15.51
na moři v přístavišti Saint-Argan, ostrov Mornesey

Plachetnice se pomalu pohupovala a kolébala moje vzpomínky. Armand pořád spal vedle mě schoulený do klubíčka a ve spánku se usmíval jako velké mimino, které vozí v kočárku po hrbolaté cestě. Pozoroval jsem linii pobřeží, směsici barev ostrova Mornesey, impresionistický obraz domů postavených nad šedými žulovými útesy, několik červených skvrn na vřesovišti v mnoha odstínech zelené.

Ostrov Mornesey.

Moje nedokončená minulost.

Žil jsem tu až do svých šesti let. Moji rodiče byli archeologové nebo historici nebo něco mezi tím. Renovovali opatství svatého Antonína ve středu ostrova. Pracovali na něm deset let. Žili se skupinou jiných mladých oškrabávačů kamenů, k nimž patřil i mamčin bratr Thierry a jeho manželka Brigitte. Bylo to na počátku osmdesátých let. Narodil jsem se po čtyřech letech prací na vykopávkách a byl jsem jediné dítě v téhle podivné vědecko-hipísácké komunitě. Zůstaly mi z té doby jenom nejasné vzpomínky na slunce, vítr a prach, na velké stoly, u nichž jsem seděl s dospělými,

kteří se smáli a pili. A já jediné, mezi nimi trochu ztracené dítě.

To je prakticky všechno, co mi utkvělo v paměti z prvních šesti let života.

Všechno skončilo v roce 1990.

Nečekaně.

Stalo se to jednou ráno. Byl jsem ve škole a právě jsme měli přestávku. Uviděl jsem na školním dvoře manžela svojí chůvy. Co tady takhle dopoledne dělá? Požádal mě, abych šel s ním, nic víc mi neřekl. Jenom to, že je to nutné a že se nemám vůbec na nic ptát. Staral jsem se jenom o svůj míč. Když mě zrovna uchopil za paži, házel jsem ho kamarádovi. Myslím, že to byl Laurent. Už nevím, od toho dne jsem ho neviděl. Do konce mi ho nestačil hodit zpátky.

Jestli je to tak, pak ten míč pořád má.

Chůvin manžel mě dovedl k nim domů. Dali mi najíst a nechali mě, ať si hraju. Byli až moc milí a všechno působilo strašně falešně.

Uvědomoval jsem si to. Dneska si už sice nepamatuju, co jsem měl tehdy k obědu, na co jsem se díval v televizi nebo s čím jsem si hrál, ale dobře si vzpomínám na tu podivnou atmosféru a na nejisté, nervózní chování lidí kolem mě. Byli mimořádně laskaví a pozorní.

K večeru se na mě přišla podívat chůva Martine. Plakala. Poprvé jsem ji viděl plakat. Řekla mi, že můj táta měl nehodu. Že je teď v nebi. Že musím být statečný. Už si přesně na její slova nevzpomínám, jenom vím, že je několikrát zopakovala: „Byla to nehoda, byla to nehoda.“

Myslím, že jsem nebrečel. Vlastně jsem si to moc neuvědomoval.

Táta je v nebi?

Co to má znamenat? Že už ho nikdy neuvidím? Tomu jsem rozuměl. Ale necítil jsem smutek. Jenom jakousi tíseň. Nejistotu. Netušil jsem, jak mám reagovat. Nikdo mě to nenaučil.

Říkal jsem si, jestli zase budu moct jezdit na kole, hrát si, pustit si televizi. A kdy.

Ještě dneska si kladu otázku, jestli je taková reakce zrudná, nebo normální. Smrt jsem považoval za záležitost dospělých. Takovou, jejíž pravidla neznám. Smrt byla tabu, jako když si dospělí povídají o sexu. Ano, přesně takhle jsem to vnímal: jako něco špinavého, tajemného, určeného jenom dospělým, téma, o němž jsem neměl nic vědět.

Nebrečel jsem. Nevěděl jsem, jestli se musí brečet nebo ne. Od té doby jsem nikdy nebrečel. Nikdy.

V nedospělém chlapeckém mozku jsem chápal jednu věc, jen jednu jedinou, a upnul jsem se na ni.

Byla to nehoda.

Chůva to tolikrát zdůraznila: „Byla to nehoda.“

Přesto to neznělo přesvědčivě. Così na tom nesedělo. Chůva to přece nemusela tak zdůrazňovat. Mně bylo úplně jedno, jestli šlo o nehodu, nebo ne. Malého kluka, jakým jsem tehdy byl, se to netýkalo.

Ale pokud to tolikrát opakovala..., znamenalo to, že o nehodu nešlo.

V šesti letech jsem věděl, že mi lže, už ve chvíli, kdy mi opakovala „byla to nehoda“.

Neuměla lhát, nikdy to nedělala.

Všechno se určitě převrátilo naruby, když jsem si uvědomil, že chůva lže.

Nechtělo se mi brečet, jenom jsem měl otázky, tuny otázek. Děly se strašlivé, strašně smutné věci, ale nechtěli mi o nich povídat. Drželi mě stranou tajemství dospělých. Něco přede mnou skrývali. A to bylo pro mě důležitější než tátova smrt. Moje dětské uvažování bylo jednoduché.

Nebyla to nehoda...

Táta neumřel při nějaké nehodě. Takže když neumřel při nehodě...

Možná neumřel vůbec.

Dva dny nato pro mě přijeli strýc Thierry a teta Brigitte. Okamžitě jsme opustili ostrov Mornesey. Znovu se vidím, jak sedím na zadním sedadle jejich Renaultu 5 a sleduju ubíhající krajinu. Aspoň si myslím, že se na to pamatuju. Všechno je to hodně rozmazané. Jenom záblesky. Kříž svatého Antonína v dálce. Nejvyšší bod ostrova. Na to si opravdu vzpomínám. Vůbec si ale nevybavuju trajekt, který nás odvážel z ostrova, ani cestu Normandií. Asi jsem spal. S Thierryem a s Brigitte jsme nejdřív bydleli dva roky v paneláku v Pontoise, to mi z paměti skoro vypadlo. Potom koupili domek v Cormeilles-en-Parisis mezi Argenteuil a Maisons-Laffitte. Ubohý nehez-
ký domeček na příšerném předměstí. S pitomými sousedy, počítaje v to hlavně moje vrstevníky.

Umíral jsem nudou.

Strýc a teta s penězi, co měli, dělali, co mohli. Určitě se kvůli tomu domku zadlužili až do důchodu. Nezazlívám jim to. Aspoň tohle ne.

Jednou jsem viděl maminku, bylo to ještě v paneláku v Pontoise v den, kdy jsme s Thierryem a Brigitte odjeli z Mornesey. Nebo dva dny nato, mám to v hlavě dost zmatené. Přišla večer, když jsem byl ve vaně. Nevybavuju si slova ani obrazy. Jenom záblesky, dojmy.

A to, že mi maminka naháněla strach: to převládalo.

Byla nesmírně vážná. Vzpomínám si jenom na černou barvu. Na černou barvu a na chlad, který z ní číšel. Byla smutná, rysy měla povadlé. Skoro jako mrtvola. Tehdy neplakala, ale určitě bez ustání plakala celé hodiny a možná i dny předtím. Stála přede mnou, ale neměla ani sílu se na mě usmát, říct mi něco veselého, pocákat mě vodou. Přesto jsem právě na tohle čekal. Aby byla jako dřív.

Aby vyšla z temnoty.

Aby přestala lhát.

Aby se zase žilo podle normálních pravidel. Abych mohl být normální dítě. Abych si mohl hrát.

Ale ta žena, moje máma, která se nade mnou skláněla, jako by taky byla mrtvá. Nepoznával jsem ji. Vykládala mi nějaké vážné věci, ale to jsem právě nechtěl slyšet.

Musíš být statečný. Jsi velký kluk. Už jsi muž.

Ne, nebyl jsem velký ani statečný.

Ne!

Zůstala toho dne na večeri. Tři dospělí mě pak uložili do postele v mém pokoji. Neusnul jsem. Slyšel jsem přes zeď, jak si povídají, ale nerozuměl jsem jim. Aspoň si na nic nevzpomínám. Jenom na tátovo jméno, které pravidelně vyslovovali.

Jean.

Mluvili o něm. Kdykoli vyslovili jeho jméno, zachvěl jsem se, jako by mluvili o duchovi. Nebo jako by mluvili o někom živém.

Pozdě v noci přišla maminka do mého pokoje. Už jsem určitě spal. Probudila mě. Pokoušela se na mě usmát. Ale její tvář byla tak... Celá léta jsem pro to nenašel jiné slovo: mrtvolná. Dlouho jsem z toho měl noční můry. Pokaždé jsem znovu viděl tenhle obličej. Maminku, která se nade mnou sklání, aby mě políbila. Její chvějící se ruku. Její stříbrný snubní prsten. Byla to mámina poslední podoba, jakou si vybavuju. Propadlý obličej, který mě děsí skoro jako přízrak. A její podivná poslední slova.

Tvůj otec odjel daleko, Coline, hodně daleko. Ale nebuď smutný. Musíš být trpělivý. Zase ho uvidíš. Jednoho dne se s ním zase shledáš.

Jednoho dne se s ním zase shledáš...

Od té doby mě nepřestala trápit jedna otázka: zašeptala mi to maminka jenom proto, aby utišila moji bolest? Nemluvila jenom o ráji, o nebi, nebyly to všechno jenom povídky, které dospělí servírují dětem, aby je uklidnili? Nešlo o tlachy, kterým jsem nikdy nevěřil?

Nazítří za mnou přišla Brigitte. Asi jsem dlouho spal. Myslím, že to bylo odpoledne. V té době jsem ještě neměl pojem

o čase. Vysvětlila mi, že maminka už je taky v nebi, že tam šla za tátou. Rychle na mě vychrlila, že měla autonehodu. Že netrpěla. Že chtěla za mým tátou. A že už je u něj.

Okamžitě jsem Brigitte uvěřil každé slovo a od té doby jsem jí vždycky důvěřoval. Žádné nebe, to se rozumí, ale nehoda. Znělo to pravděpodobně. Taky proto, že mi maminka při posledním setkání připadala jako mrtvá. Brigitte mi pak řekla, že odteď budu žít s ní a se strýčkem Thierrym. Nic víc mi nesdělila, pokud si vzpomínám. Nežádala mě, abych byl statečný, neutěšovala mě, neptala se mě, jestli jsem smutný, jestli se mi stýská po rodičích. Určitě se taky necítila nejlíp. Myslím, že jsem byl radši, že to probíhá takhle, beze slov. Brigitte se mě na nic nezeptala. Thierry taky ne, ten čekal ve vedlejším pokoji.

Deset let jsme o tom nikdy znovu nemluvili. Tak jednoduché to je. Dny běžely jeden za druhým a nikdy jsme se nezmínili o mamince ani o tátovi. O Anne a o Jeanovi.

Tichá dohoda mezi námi.

Tabu.

Dneska chápu, že Brigitte a Thierry udělali to nejlepší, co mohli, když se mnou o mých rodičích nemluvili. Neobtěžovali mě utěšováním, psychologickými žvásty nebo nostalgickými vzpomínkami.

Nemluvili o tom, zapomínali, nechávali mě na pokoji.

Nechovám ke strýci ani k tetě nijak zvláštní city ani obdiv. Řekněme, že mají úplně jiný životní styl než já. Začínám se dusit v jejich malicherném maloměšťáckém světě. Nesnáším jejich přízemní rasismus. Jejich zabeđené přátele. Jejich primitivní známosti. Ale aspoň mě nikdy netýrali vzpomínkami na moje rodiče, nevraceli se sentimentálně k tomu dramatu. Nikdy ze mě nedělali zvířátko, které se na konci večere předvádí hostům: *Chudák chlapec, ztratil rodiče, ještě mu nebylo šest... Ujali jsme se ho. Je to těžké, chlapečku, co?*

Aspoň tohle, strýčku a teto.

Aspoň že jste mě tohohle ušetřili.

6

Intuice

středa 16. srpna 2000, 16.02
Mazarinova věznice, ostrov Mornesey

Simon Casanova a poručík Dullin chvíli mlčeli, vzájemně se měřili pohledem. Dva džípy vyrazily plnou rychlostí z citadely. Poručíkovy rty se roztáhly do skoro pobaveného úsměvu, voják zjevně čekal, že mu Simon úsměv oplatí. Jako by od něj očekával porozumění bez nutnosti vysvětlování.

„Budte klidný, pane Casanovo. Jde jen o manévry.“

„Manévry?“ zeptal se udiveně Simon.

Důstojník se na něj znovu spiklenecky usmál, jako by spolu byli v Afghánistánu nebo v Katanze. Přistoupil k němu blíž a nasadil důvěrný tón.

„Přesně tak, pane Casanovo. Manévry. Cvičení, jestli tomu termínu dáváte přednost.“

„Vaši chlapi berou obyčejné cvičení sakra vážně. Naplánovali jste na večer táborák na pláži s kytarou?“

Poručík se neubráníl podrážděnému úšklebku. Ruka v rukavici se sevřela kolem bílého opasku.

„Pane Casanovo. Nepovažuji za nutné sdělovat vám víc. Počítáme s vámi. Opravdu. Vaše role u místních obyvatel a turistů je naprosto zásadní. Jsem upřímný. Můžete je ujis-

tit, že nehrozí žádné nebezpečí a že nemají důvod ke znepokojení.“

Zásadní role? A tu má on, stážista? Simon Casanova usoudil, že ten s frčkami je mazaný, ale trochu to přehání.

Z citadely vyšli další tři dozorcí a drželi na vodítku tři německé ovčáky, kteří jako by dvacet let neopustili vězení, podle toho, jak táhli a nasávali čerstvý vzduch.

„Psi mají taky cvičení, jak vidím,“ sykl Simon. „No jasně, taky si musí protáhnout tlapy.“

Důstojník ani nemrkl. Vzpřímený a tuhý jako jeho naškrobené prýmký. Simon se pokusil zachytit vojákův pohled pod helmou.

„Poručíku, mluvme otevřeně. Jestli chcete, abych spolupracoval, musíte mi říct víc.“

Poručík Dullin si upravil helmu, ačkoli se nepohnula ani o milimetr. Víčka mu spadla přes oči jako železné opony. Žádný úsměv. Tělo mu ztuhlo, vypadal jako školní dozor, který odpískává konec přestávky.

„Řekl jsem vám všechno, co máte vědět, pane Casanova. Každý si teď půjdeme po své práci. Já tu svoji znám. Vy zase znáte tu svoji: zařídte to tak, aby na ostrově nevypukla panika.“

Psovodi a němečtí ovčáci se pustili na vřesoviště přímo na jih. Za nimi šlo asi deset vězeňských dozorců. Všichni v rojnici metodicky prohledávali prostor. Simon Casanova neustoupil.

„Místní zaslechli střelbu. U hřbitova. Turisti volali na radnici.“

Poručík Dullin se chystal toho drzouna zpražít, ale nestihl to. Červenobílý Peugeot 106 se propletl mezi vojenskými vozidly a zaparkoval v mračnu prachu několik centimetrů od vodního příkopu.

Simon poznal na dveřích auta logo morneseyského deníku *Ostrovan*. Ještě než řidič peugeotu stačil naznačit nějaký pohyb, mířily na něj tři samopaly.

Řidič klidně vystoupil z vozu s rukama nad hlavou a s úsměvem na tváři.

„Jen klid, mládenci...“

Pohledem přejel kroužek vojáků, kteří ho nespouštěli z očí a mířili zbraněmi na jeho neposkvrněnou bílou košili.

„Jsem jenom šéf morneseyských novin *Ostrovan*. Didier Delpech. Ne válečný zpravodaj.“

Simon Didiera Delpecha znal. Aspoň podle vidění a z doslechu. Delpech řídil jediné noviny na Mornesey. *Ostrovan*. Během roku vycházely jednou týdně, ale ve dvou letních měsících vycházely denně, protože byl zájem o desetkrát vyšší náklad. O několik tisíc výtisků. Didier Delpech dříve pracoval v *Libération*, ale dal výpověď a založil noviny *Ostrovan*. Delpech se snažil a vydržel. Určitě to nebylo vždycky snadné, ale deník z něj udělal významnou místní osobnost. Znal všechny. V Mornesey ho nikdo neobešel. Pořád se potuloval po Saint-Argan. Nedělalo mu problém si s kýmkoli potykat, pamatoval si křestní jména. Pevný stisk ruky, polibek a herda do zad. Nadaný novinář psal lehce, cynicky a vtipně. Simon musel uznat, že se při četbě jeho úvodníků královsky baví.

Delpech taky hrál s kartou pohledného chlapa. Hrdě předváděl svoji prošeďivělou padesátku. Bílé zuby a košile. Predátor. Léto pro něj bylo jako nepřetržitá hostina: fotky ostrovních krásků přitahovaných aparátem s obrovským teleobjektivem, jaké už se nedělají. Potřeštěné horoskopy. Pěkné záběry ostrova ze všech úhlů. Simon si říkal, že se Delpech musí v létě pořádně bavit, když vyrábí ten svůj plátek.

Novinář stále držel skoro vyzývavě ruce nad hlavou. V bělostné košili s třemi rozepnutými knoflíky na stříbrné hrudi vypadal jako hrdina boje za svobodu, sám a neozbrojený tváří v tvář tyranii, jako by právě vystoupil z Goyova obrazu.

Poručík Dullin přistoupil k novináři a odvyprávěl mu stejnou báchorku jako Simonovi. Ne, na ostrově se neděje nic,

čím by se lidé měli znepokojovat. Ano, jde o pouhé cvičení. Ne, obyvatelé ostrova se nemají čeho obávat.

Delpach poslouchal pod namířenými hlavními zbraní skoro rozjařeně. Tvářil se asi tak přesvědčeně, jako kdyby mu Dullin oznámil, že pracuje se svými muži na choreografii *La butího jezera* pro ostrovní slavnost.

„Počítám s vaším smyslem pro odpovědnost,“ uzavřel to poručík Dullin, obraceje se současně na Didiera Delpacha i na Simona Casanovu. „Spoléhám na vás.“

Důstojník nečekal na odpověď. Poslední džíp vyrazil v mračnu okrového prachu. Poručíkova ruka v rukavici mávla směrem k vojákům. Během tří vteřin se poslední ozbrojení muži vrátili do citadely s výjimkou dvou dozorců, kteří stáli jako sochy před mostem, vážní a důstojní jako strážé před Buckinghamským palácem. Okolí Mazarinovy věznice opět překvapivě ztichlo. Znovu bylo slyšet racky, uchechtané špiony, jak se vysmívají vězňům, klusajícím těsně kolem střílen pevnosti, úzkých průniků na svobodu.

„Co si o tom myslíš, hochu?“ zeptal se Delpach. „Dělají si z nás randu, co?“

Simonovi se ta poznámka příliš nezamlouvala. Ze dvou důvodů. Že mu novinář říká „hochu“ a že klade otázku, na niž si hned sám odpoví. Přesto poslušně přikývl.

„Co to tady podle tebe kujou?“ ptal se dál Delpach. „Já si myslím, že jim nějaký chlápek pláchnul. Hrajou o čas. Doufají, že ho dostanou dřív, než budou nuceni vyhlásit poplach, a vyvolat tak všeobecnou paniku. Evakuace kempů, pátračka v terénu, pročešávání pláže... To je pořádný risk, co?“

Simon přerušil novinářovu tirádu.

„Jak se to vezme. Pokud uvažíme rozlohu ostrova, těch několik kilometrů čtverečních, a na druhé straně prostředky, které mají k dispozici, elitní komando, co jsme právě viděli, moc bych na toho uprchlíka nesázel.“

Delpach si ho změřil.

„Ty jsi na ostrově nováček?“

Simonovi se jeho tón pořád nelíbil, ale spolkl to.

„Najali tě na léto,“ utrousil Delpech, „abys dohlížel na bezpečnost letních návštěvníků, že jo? Víš, hochu, ten chlápek na útěku má k dobru ještě něco. Ty vidíš na ostrově jenom kempy, partie pétanquu, rodinné výlety na kolech, holky nahoře bez. Ale nezapomínej, že mniši tady během osmi století vyhloubili skutečné bludiště, kilometry chodeb od opatství svatého Antonína. Útroby ostrova jsou provrtané chodbami a nikdo nemá jejich plán.“

Simon se chystal odpovědět, ale Didier Delpech mu nedopřál čas.

„A taky nesmíš zapomenout, že v letech 1794 až 1946 byly na Mornesey galeje... Slušní obyvatelé měli po staletí za sousedy nejhorší padouchy z celé Francie a Navarry. To vytváří pouta, ne? Nebudeš mi věřit, hochu, opravdu nedělám reklamu svým novinám, ale na ostrově Mornesey je nejvíc kriminálníků na kilometr čtvereční ve Francii. Takže jestli si ten chlápek, co se vypařil, svůj útěk aspoň minimálně připravil, hned tak ho nedostanou, i když mají dalekohledy a čokly. A veškerá přísně tajná opatření jim budou k ničemu!“

Delpech se usmíval. Vytáhl malý fotoaparát a pořídil si několik záběrů citadely. Simon si pomyslel, že žurnalista dramatizuje. To je normální. Strach prodává noviny.

Simon ale nebyl zákazník. Novinář se k němu obrátil: „Makáš na radnici? Asi jsem tě tam už potkal. Mohl bys mi posbírat nějaké info?“

Simon povzdychl. Delpech ho hned tak nepustí. Je umanutý jako racek, co pošilhává po balíčku chipsů.

„Hochu,“ pokračoval Delpech, „vypadáš jako šikula. Můžeš být...“

Simonovi zavibroval telefon na opasku.

Clara.

Simon poodešel o kus dál. Novinář se zjevně snažil odezírat mu ze rtů. Kdyby to uměl, určitě by toho využil!

„Casa? Tady Clara. Vrať se na radnici. Potřebuju tě tu.“

„Je to nutné?“ váhal Simon. „Jsem u věznice. Něco se tu děje a...“

„Koukej se vrátit!“ přerušila ho Clara. „Je to právě kvůli věznici! Dostala jsem čerstvý zprávy. Pěkně posraný zprávy, na to vem jed. Jsme v pořádným průseru, Casa!“

7

Táta!

středa 16. srpna 2000, 16.37
na moři v přístavišti Saint-Argan, ostrov Mornesey

Armand v lodi vedle mě otevřel oko.

„Ty nespíš?“ podíval se na mě.

„Ne, přemýšlím.“

„Jo, to zní míň blbě. Vzbudíš mě na apéro?“

Armand znovu zavřel oči, obrátil se na bok a skoro nevědomky si zastrčil ruku do plavek. Na rtech se mu objevil spokojený úsměv. Nejmenší pako ze všech pubertáků v táboře, ale i tak to byl závislák.

Co tady kruci dělám?

Na moři klidném jako olej se na obzoru ztrácely plachty jiných jachtařů. Projednou jsem ocenil loď, moře, klid. Mohl jsem se nerušeně toulat v myšlenkách.

Když jsem před šesti měsíci listoval katalogem letních táborů, padl jsem na tenhle jachtařský tábor, pro mě nezajímavý a nebezpečný, který se ovšem konal... na ostrově Mornesey.

Okamžitě mi vytanuly hluboko zasuté vzpomínky. Nebo spíš dojmy. Slunce a velké stoly, u nichž sedí dospělí. Stín kříže svatého Antonína. Kameny a prach. Možná citadela nebo

maják. Už nevím. Usadil jsem se ve strýcově pseudo starožitném křesle.

Svatokrádež!

Čím víc jsem o tom uvažoval, tím víc jsem po tom toužil: vrátit se na ostrov Mornesey!

Kvůli pochybnostem, trýznivým pochybnostem, které jsem cítil ode dne, kdy mi chůva oznámila, že táta umřel. „Byla to nehoda.“ Mluvila moc naléhavě. Kladla moc velký důraz na slovo „nehoda“.

Od té doby jsem o tom hodně přemýšlel. Jestli to nebyla nehoda, pak můj otec určitě spáchal sebevraždu. Přesně to jsem si vždycky myslel, tedy aspoň když jsem dospěl do věku, v němž se o takových věcech uvažuje. Totéž jsem si domyslel z rozhovorů Thierryho a Brigitte, které jsem tajně vyslechl. V blízkosti opatství došlo k nějaké katastrofě. Stalo se tam cosi vážného, tragédie. Celá skupina musela tehdy okamžitě skončit s výkopy. A opustit ostrov. Můj táta byl za práce zodpovědný, stál v čele společnosti mladých historiků a archeologů. Kvůli tomu tragickému případu spáchal sebevraždu. Maminka se s tím nedokázala smířit a zabila se v autě. Oficiálně šlo v prvním případě o nehodu, v druhém bylo úředně prohlášeno, že maminka spáchala sebevraždu.

Sem jsem tedy dospěl po deseti letech, kdy jsem k sobě skládal útržky ukradených rozhovorů a nesourodých indicií. To je verze, s jakou jsem se smířil.

Nejpravděpodobnější verze...

Takové jsem měl uvěřit.

Dlouho jsem se zabýval i hypotézou zločinu. Chránili mě před nějakou zrůdou! Moji rodiče byli zavražděni! Okamžitě mě umístili pod chůvinu ochranu. Pak mě hned odvezli pryč z ostrova, možná s policejní eskortou, již jsem si tehdy jako malý kluk nevšiml. Byl jsem moc malý. Hrozilo mi nebezpečí. Syndrom Harryho Pottera! Cestou do školy jsem se rozhlížel, jestli mě diskrétně nedoprovázejí tajní policisté.